

REVISORERNAS HÖSTRAPPORT TILL LANDSTINGSFULLMÄKTIGE

Landstingsrevisorerna är angelägna om en öppen information till vår uppdragsgivare, landstingsfullmäktige. Bokslut, slutrevision och de årliga revisionsberättelserna behandlas under stor tidspress med begränsat utrymme för dialog.

Med en informerande rapport till fullmäktige under hösten vill revisorerna få tillfälle att

- ge revisionens syn på den löpande verkställigheten av fullmäktiges uppdrag till nämnder och styrelser,
- redovisa vilka frågor revisionen bedömer särskilt viktiga inför verksamhetsårets slut med årsredovisning och ansvarsprövning,
- ge bättre råd för god dialog mellan revisionen, ansvariga styrelser och landstingsfullmäktige.

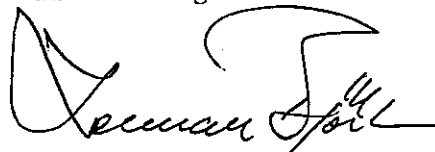
Rapporten bygger på gjorda iakttagelser t.o.m. oktober från den löpande granskningen av intern kontroll och på granskning av delårsbokslutet. Den föregriper självfallet inte resultatet av den fördjupade granskning, som kommer att ske inför fullmäktiges behandling av årsbokslut och revisionsberättelser. Årets rapporter från den löpande revisionen har redovisats för respektive styrelse och nämnd.

Från och med föregående år är det en lagfäst skyldighet för alla kommuner och landsting att presentera en av revisorerna granskad och av fullmäktige behandlad delårsrapport. Revisorerna skall enligt kommunallagens 9 kap. § 9 a bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorsgruppernas rapporter till fullmäktige hösten 2006 samt granskningsintyg och till detta bifogad rapport avseende granskning av den för Stockholms läns landsting sammanställda delårsrapporten överlämnas härmed.

Kenneth Strömberg
Revisorskollegiets ordförande

Ulf Uebel
Revisorskollegiets vice ordförande

Lennart Björk
Revisionsdirektör

HÖSTRAPPORT 2006

REVISIONSOMRÅDE I

Revision av landstingsstyrelsen med dess utskott samt Landstingshuset i Stockholm AB och AB Stockholms läns landstings Internfinans

I årets delårsbokslut prognostiseras ett ekonomiskt positivt helårsresultat för landstingskoncernen på 1 248 mkr mot budgeterade 431 mkr. Det positiva resultatet sammanhänger helt med väsentligt förbättrade skatteintäkter och med engångsposter på intäktssidan. För både trafikverksamhet och vårdsektorn redovisas samtidigt på många håll problem med den löpande kostnadsutvecklingen. Särskilt påtagligt gäller detta de stora akutsjukhusen.

Delårsbokslutet bedöms i allt väsentligt som rättvisande. Landstingets löpande ekonomiska rapportering har länge haft god prognoskvalitet. Denna störs dock i år av inslaget av obudgeterade engångsposter och efterhand kraftigt justerade skatteintäktsberäkningar.

De av fullmäktige för året uppsatta finansiella målen bedöms komma att uppnås – med reservation för engångseffekter av aviserade nya beräkningsgrunder för landstingets pensionsskuld. Någon närmare presentation av utvecklingen av den finansiella situationen på längre sikt lämnas inte i delårsbokslutet. Avrapporteringen av uppdrag till landstingsstyrelsen att ta fram en långsiktig investeringsstrategi har försenats.

Mot bakgrund av årets utveckling med väsentligt förändrade bedömningar av såväl intäktsutveckling som kostnadsbild vill revisionen påminna om fjolårets rekommendation att delårsbokslutet framläggs till fullmäktige tidigare under året. Med fullmäktigebehandling i november saknas utrymme för resultatpåverkande beslut samtidigt som beredningen kolliderar med budgetprocessen och därmed ges en undanskymd roll.

Vad gäller landstingsstyrelsen och dess utskott och beredningar kommer synpunkterna från den löpande revisionen att kommuniceras med ansvarig ledning på sedvanligt sätt. Helhetsbilden av styrning och intern kontroll är hittills fortsatt godtagbar.

Inför slutrevisionen kommer den ekonomiska utvecklingen och styrningen för akutsjukhusen att uppmärksammas särskilt. Det gäller också kollektivtrafiken med dess komplexa förhållanden kring styrning, säkerhetsfrågor, trängselskatteförsök, taxereform, stora trafikupphandlingar och betydande svårigheter med punktlighet, trygghet och kvalitet.

Vid slutrevisionen kommer en särskild IT-granskning att avrapporteras avseende säkerheten och tillgängligheten i utvecklingsprojektet för gemensam vårddokumentation (GVD).

Vad gäller styrningen av vården har revisionen noterat en fortsatt positiv allmän utveckling av verksamheternas kvalitetsredovisning. Det är viktigt att detta nu kommer till uttryck i en förbättrad återrapportering och överblick för fullmäktige och revisorer. Revisionens genomgång av ekonomi och verksamhet visar på mycket stora skillnader mellan verksamheter

som borde vara jämförbara. Det gäller såväl öppen som sluten vård. Kostnadsutvecklingen för vårdens olika delar står inte heller i tydligt samband med förändringar i verksamhetsinnehåll och kvalitet.

Revisionen efterlyser en väsentligt förbättrad samlad redovisning och analys av verksamhetsutfallet och dess samband med ekonomin i den kommande förvaltningsberättelsen för 2006. Det gäller också åiterrapporteringen till fullmäktige av hur givna fullmäktigeuppdrag verkstälts av ansvariga styrelser och nämnder. Denna åiterrapportering är enligt revisionens bedömning alltfjämt mycket summarisk och svår att överblicka.

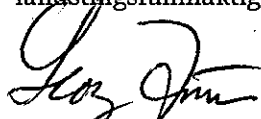
Vi noterar också att införandet av det nya ersättnings- och beskrivningssystemet för öppenvården har inneburit svårigheter att följa upp och redovisa verksamhetsutveckling mellan åren samt i förhållande till avtal. I något fall har det också skapat osäkerhet om de ekonomiska ersättningsnivåerna. Det är väsentligt att landstingsstyrelsen aktivt följer upp de reella konsekvenserna i förhållande till förväntade effekter av det nya systemet.

Under 2005 genomförde revisionen en granskning av vården för de s.k. multisjuka som konstaterade brister i vården för äldre i eget boende, bl.a. när det gäller tillgänglighet till primärvården och de äldres läkemedelsanvändning. Landstingsstyrelsen, som utövar vårdens beställarefunktion, har det yttersta ansvaret för att vården når dem som bäst behöver den. Revisionen har för avsikt att inför slutrevisionen följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av granskningen.

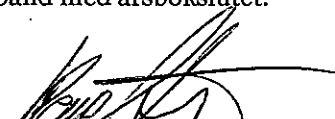
När det gäller den psykiatriska vården redovisar beställaren en ökning av antalet läkarbesök, vilket förklaras med införandet av ett nytt ersättningssystem. Beställare Vård (BV) redovisar ett överskott för vårdgrenen, samtidigt som Stockholms läns Sjukvårdsområde redovisar kvarstående bemanningsproblem dock utan närmare beskriva konsekvenserna. För de satsningar som tidigare beslutats och finansierats med särskilda statliga medel uppger BV att projekten pågår och att projektansvariga anser att de uppfyllt uppställda mål. Revisionen förutsätter att en utförligare redovisning och analys ges i kommande årsredovisning

Vad gäller Stockholms läns landstings Internfinans AB och finansförvaltningen noterar revisionen fortsatt goda omdömen från de sakkunnigas rapporter. Det gäller även Landstingshuset i Stockholm AB.

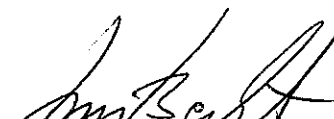
Revisionsarbetet för 2006 fortsätter planenligt. Iakttagelser och bedömningar i enskilda revisionsprojekt, löpande revision och slutrevision kommer att redovisas för respektive ansvarig styrelse och nämnd på sedvanligt sätt. Revisionen återkommer därefter till landstingsfullmäktige i samband med årsboks slutet.

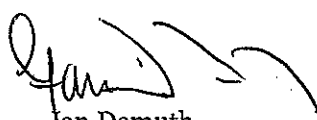
Georg Jönsson

Kenneth Strömberg

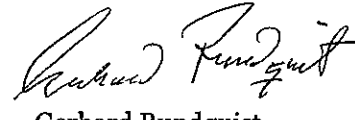
Lars Berkesten

Jan Demuth

Niklas Rengen

Gerhard Rundquist

HÖSTRAPPORT 2006

REVISIONSOMRÅDE II

Revision av Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde, Danderyds sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Sjukvården Salem Nykvarn och Södertälje, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Folktandvården AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB, MediCarrier AB och Novum-stiftelserna.

Den löpande granskningen har, med några undantag, givit en bild av i huvudsak godtagbar styrning och kontroll. Många av verksamheterna präglas av pågående strukturförändringar, såväl bland sjukhusen som inom närsjukvården. Den landstingsdrivna vården i Norrtälje drivs nu i organisatorisk samverkan med kommunens vård och omsorg och granskas i särskild ordning tillsammans med revisorer utsedda av Norrtälje kommun.

Det finns oroande tecken när det gäller den ekonomiska utvecklingen särskilt vid de stora akutsjukhusen. Vi noterar att för Karolinska Universitetssjukhuset har försämrade resultat redovisats från och med månadsbokslutet för juni. Även för Danderyds sjukhus aviseras ett betydande ekonomiskt underskott.

Inför slutrevisionen kommer fördjupad genomgång att ske beträffande ekonomistyrningen för enheter som visat svårigheter med ekonomistyrningen. Det gäller de stora sjukhusen men det gäller också flera enheter inom Stockholms läns sjukvårdsområdes (SLSO) ansvarsområde. Vi har i flera fall noterat att lokalt ansvariga hänvisar till informella besked från ägaren, med innebörden att inskränkningar i verksamheten inte är önskvärda. Revisionen får påminna om att underhandsbesked av detta slag skall bekräftas av formella beslut på behörig nivå för att inte skapa oklarhet i eventuella ansvarsfrågor.

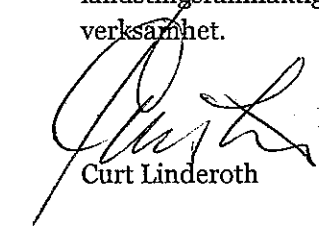
För SLSO konstaterar vi att det under flera år har funnits ett krav på ett positivt ekonomiskt resultat, kopplat till förväntade administrativa besparingar. I likhet med tidigare år beräknas ett betydande budgetöverskott. Samtidigt kan konstateras att det fortfarande finns verksamheter inom primärvård och psykiatri som har bemanningsproblem, samt att det finns ett 25-tal interna resultatenheter med ekonomiskt underskott.

Under senare år har vi noterat beslut och insatser för en förbättrad uppföljning och redovisning av vårdens kvalitet och tillgänglighet vilket lett fram till att fullmäktige i år kunnat fastställa en modell för s.k. öppna redovisningar. Vi vill gärna framhålla delårsboksluten från Danderyds sjukhus och Södersjukhuset som goda exempel i detta avseende. Även i år får vi dock konstatera att verksamhetsredovisningen är ytterst knapphändig i de flesta delårsbokslut. Om vårdsektorns redovisning av verksamhetsresultat, tillgänglighet och kvalitet skall förbättras fordras en skärpt styrning från den centrala landstingsledningens sida.

Vad gäller vården av de äldre, och särskilt vården av de s.k. multisjuka genomförde revisionen under 2005 en granskning som konstaterade brister i vården för äldre i eget boende, bl.a. beträffande tillgänglighet till primärvården och läkemedelsanvändningen. Revisionen har för avsikt att följa upp den granskningen inför slutrevisionen.

När det gäller den psykiatriska vården redovisar Beställare Vård en ökning av antalet läkarbesök, vilket förklaras av införandet av ett nytt ersättningssystem. Beställaren räknar med ett ekonomiskt överskott för psykiatrin. Samtidigt redovisar SLSO fortsatta bemanningsproblem utan att närmare beskriva konsekvenserna vad gäller vårdens kvalitet och tillgänglighet. Vi förutsätter att en samlad redogörelse utvecklas i kommande årsredovisning.

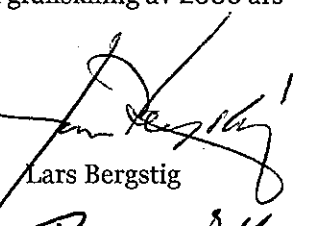
Iakttagelser och bedömningar i enskilda revisionsprojekt, löpande revision och slutrevision kommer att redovisas för respektive styrelse på sedvanligt sätt. Vi återkommer därefter till landstingsfullmäktige med revisionsberättelser efter slutförd granskning av 2006 års verksamhet.

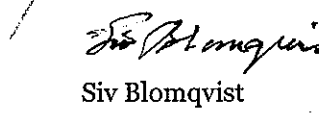
Curt Linderoth

Göran Hammarsjö

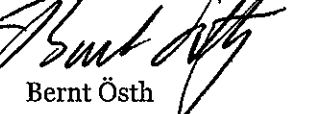
Lars Bergstig

Siv Blomqvist

Thomas Magnusson

Bernt Östh

HÖSTRAPPORT 2006

REVISIONSOMRÅDE III

Revision av AB Storstockholms Lokaltrafik, Locum AB, Waxholms Ångfartygs AB, Färdtjänstnämnden, Regionplane- och trafiknämnden, Kultur- och utbildningsnämnden, Patientnämnden samt Stiftelsen Clara

Månadsrapporter och delårsbokslut ger en bild av i huvudsak godtagbar budgetdisciplin och, med undantag för SL, god ekonomisk kontroll på ansvarig ledningsnivå. SL redovisar ett underskott men uppges ha fått underhandsbesked från landstingsledningen att underskottet kommer att regleras för att undvika verksamhetsinskränkningar. Underhandsbesked av detta slag bör bekräftas av formella beslut på behörig nivå för att inte skapa oklarhet i eventuella ansvarsfrågor.

Vi har noterat att det alltjämt saknas beslut om specifika ägardirektiv för SL och om trafikstrategins vidare utveckling. Vi har även uppmärksammat att årsstämman för SL ännu inte har fattat beslut om de generella ägardirektiven. Brist på beslut i dessa grundläggande avseenden medverkar till oklarhet för styrning och ansvarsprövning.

Styrfrågorna för SL-koncernen kommer att bli föremål för genomgångar i den fortsatta revisionen för 2006. Det gäller såväl relationen gentemot fullmäktige och den centrala landstingsledningen som SL:s interna styrning och relation till entreprenörer och intressenter. Vad gäller frågorna kring styrelsens och VD:s ekonomiska kontroll och förpliktelser avser revisionen ta upp dessa med styrelsen i särskild ordning redan under hösten.

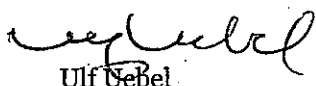
Vad gäller SL:s verksamhetsutveckling tvingas vi notera fortsatta allvarliga problem med tillgänglighet, punktlighet och kvalitet. Styrelsens arbete med detta måste uppmärksammas inför 2006 års slutrevision. Det gäller också hanteringen av trygghets- och säkerhetsfrågor för anställda och personal. Resenärernas omdömen om kollektivtrafiken bekräftar en på alltför många områden oacceptabel kvalitetsnivå. Det gäller särskilt pendeltågstrafiken där omedelbara förbättringar krävs.

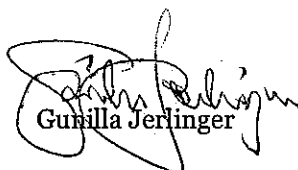
Vad gäller Färdtjänstnämnden kan konstateras att trenden med minskat antal färdtjänstresenärer fortsätter. Nämnden analyserar detta. Det är angeläget att orsakerna till utvecklingen klarläggs.

Landstingets konst har fortfarande inte inventerats enligt fullmäktiges intentioner. Kultur- och utbildningsnämnden arbetar med frågan men konsthanteringen prioriteras inte vid alla förvaltningar och bolag. Konstorganisation och kontrollkrav bör övervägas centralt.

Kultur- och utbildningsnämndens styrning och kontroll av naturbruksgymnasierna måste stärkas.

Revisionsarbetet löper i övrigt enligt fastställd revisionsplan för år 2006. Iakttagelser och bedömningar i enskilda revisionsprojekt, löpande revision och slutrevision kommer att redovisas för respektive ansvarig styrelse och nämnd på sedvanligt sätt. Revisionen återkommer till landstingsfullmäktige i samband med årsbokslutet.

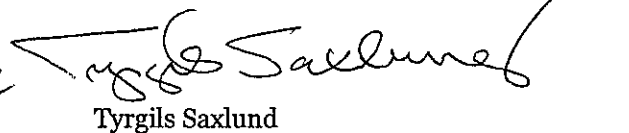

Ulf Gebel

Gunilla Jerlinger

Britta Bävner

Göran Dahlstrand

Lars Nordqvist

Tyrgils Saxlund

Kommunfullmäktige
Landstingsfullmäktige

Skrivelse med anledning av granskningsverksamheten avseende Tiohundra nämnden, Tiohundra AB samt Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg.

Norrtälje kommuns förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer samt Landstingets förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer vill med anledning av de första åtta månadernas granskning avseende Tiohundra nämnden och Tiohundra AB informera respektive fullmäktige om gjorda iakttagelser i den nya organisationen.

Organisation

Vi har genom kontakter, dokumentation och möten noterat en positiv utveckling och att ett ambitiöst arbete pågår för att organisera den nya verksamheten enligt de intentioner som den nya organisationen har. Fortfarande kvarstår flera områden som behöver gås igenom och förändras.

Delårsresultat

Ett positivt resultat prognostiseras i Tiohundra AB med 8,5 mkr medan Tiohundra nämnden prognostiserar ett negativt resultat med ca -5,7 mkr (prognosticerat underskott för de kommunala verksamheter som ingår uppgår till -6,2).

Orsaken till det negativa resultatet för den gemensamma nämnden beror främst på att nämnden bedömer att det ej går att genomföra de besparingskrav som finns avseende särskilt boende, där en bristsituation finns med över 50 personer i kö.

Riskområden

Vi har i vårt arbete identifierat ett flertal riskområden som vi delgivit nämnd, förvaltning och bolag.

Vi vill särskilt framhålla följande riskområden:

- Kösituationen och bristen på särskilda boenden
- Ny lag om sanktionsavgifter för ej verkställda beslut
- Kostnadsutvecklingen inom omsorgsverksamheten
- Redovisning och styrning av kvalitet

Nämnden bedömer att man inte kommer att klara sina målsättningar 2006 fullt ut. Vår bedömning är att nämnden och bolaget står inför många utmaningar för att helt klara målsättningarna för ekonomi, volym och kvalitet.

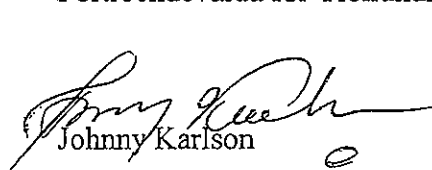
Revisionens fortsatta arbete

Revisorerna har valt att under det första året analysera och lära känna verksamheten. Vi har också ett särskilt fokus på de möjligheter och svårigheter som den nya organisationen ger i form av gränsöverskridande samarbete mellan huvudmännen.

Vi har uppmärksammat den höga kostnadsutvecklingen inom omsorgsverksamheten och kommer bl a att följa och analysera denna i vårt fortsatta granskningsarbete. Vi avser att i särskilda rapporter granska utvecklingen inom särskilt boende och insatserna för de sk multistjuka.

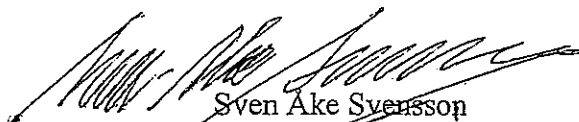
Norrtälje den 17 oktober 2006

Förtroendevalda för Tiohundra nämnden:

Johnny Karlson

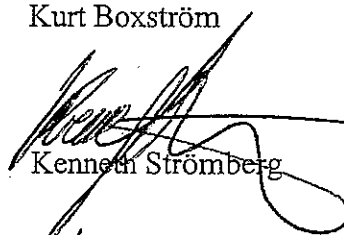

Claes-Göran Brile

Karl Ivan From

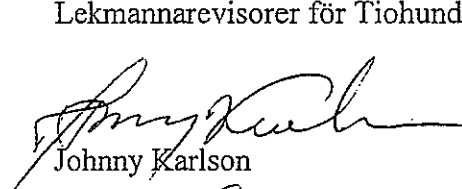

Sven Ake Svensson

Kurt Boxström

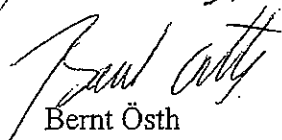

Bernt Östh

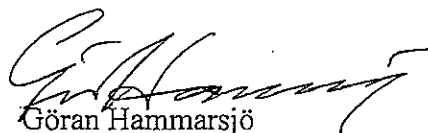

Kenneth Strömberg

Lekmannarevisorer för Tiohundra AB:

Johnny Karlson

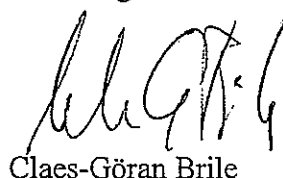

Claes-Göran Brile

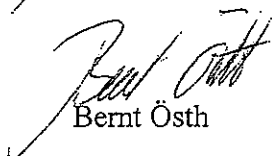

Bernt Östh

Göran Hammarsjö

Förtroendevalda för Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg:

Johnny Karlson

Claes-Göran Brile

Bernt Östh

Thomas Magnusson

Granskning av delårsrapport för koncernen Stockholms läns landsting per 2006-08-31

Vi av fullmäktige utsedda revisorer för landstingsstyrelsen har översiktligt granskat delårsrapport för koncernen Stockholms läns landsting per 2006-08-31. Granskningen har utförts enligt god sed.

Enligt kommunallagens kap. 9 § 9 a skall revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Vår bedömning är

- att delårsrapporten är upprättad enligt den kommunala redovisningslagen och ger en i allt väsentligt rättvisande bild av koncernen Stockholms läns landstings resultat och ställning,
- att det i delårsrapporten redovisade resultatet är förenligt med de långsiktiga finansiella mål fullmäktige beslutat med reservation för de engångseffekter som kan uppstå på grund av förändrade beräkningsgrunder för landstingets pensionsskuld samt
- att den avrapportering som görs för uppfyllelsen av de verksamhetsmässiga målen behöver utvecklas med en klarare koppling till kravet på god ekonomisk hushållning.

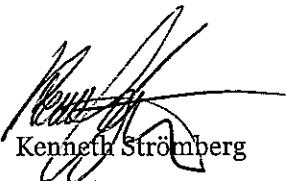
Revisionen rekommenderar i likhet med föregående år att delårsbokslutet framläggs för fullmäktige tidigare under hösten samt att en översyn görs för förenkling av både budgetprocessens och resultatrapporteringens struktur och periodicitet. Härvid bör särskilt observeras behov av att utveckla målformuleringarna så att de bättre överensstämmer med lagens krav om att mål skall anges som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi åberopar i övrigt bifogade rapport.

Stockholm 2006-10-26

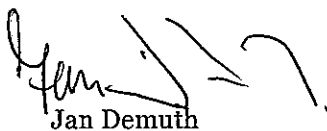
Georg Jönsson

Kenneth Strömberg

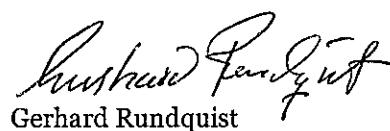
Lars Berkesten

Jan Demuth

Niklas Rengén

Gerhard Rundquist

Bilaga: Revisionskontorets rapport 2006 till Landstingsstyrelsen avseende granskning av delårsrapport och intern kontroll.